

تمبرهای ایرانی به یادبود مشاهیر ادب و هنر

مقدمه کوتاه

از تاریخ انتشار اولین تمبر رسمی در ایران (۱۲۴۷ شمسی مطابق با ۱۸۶۸ میلادی) قریب ۱۱۳ سال میگذرد ، و میتوان این مدت را به سه دورهٔ مشخص تاریخی تقسیم کرد (گرچه از نظر تمبر - شناسان به چهار فصل تقسیم شده) .

در این سه دوره ، تاکنون ظاهراً ۲۰۲۲ عدد تمبر پستی منتشر شده که حدود ۸۵ درصد آنها به تصویر سلاطین و با علامت رسمی شیر و خورشید منقش بوده ، بر بقیه عکس بناهای تاریخی و دولتی و وقایع مختلف مملکتی و جهانی دیده می شود و تعداد بسیار نا چیزی به یادبود مشاهیر علم و ادب و هنر این سرزمین اختصاص داشته است . تمبر های مخصوص مصرف دولت و تمبرهای انقلابی و امانات و غیره درین شمارش منظور نشده .

در دوران اول که مربوط میشود به تاریخ انتشار اولین تمبر رسمی ۱۲۴۷ تا سال ۱۳۰۲ (بدون احتساب تمبرهای دولتی و انقلابی و امانات و تمبرهای بوشهر و غیره) ۵۳۵ عدد تمبر منتشر شده است و تقریباً روی تمامی آنها صورت زمام داران این دوره یا نشان شیروخورشید چاپ شده .

در دوران دوم (از ۹ آبان ۱۳۰۴) تعداد ۱۴۱۰ تمبر منتشر شده است که فقط ۴۳ عدد آن بیاد بود مشاهیر علم و ادب و هنر ایران است .

در دوران سوم که از فروردین ۱۳۵۸ شروع می شود تا این تاریخ در حدود ۷۷ تمبر منتشر شده است .

شوشگاه مهر ایران از زمان پهلوی تاکنون

تمبرهای یادبود مشاهیر علم و هنر ایران بشرح زیر است :

* هزارمین سال تولد حکیم ابوعلی سینا در پنج سری شرح زیر با چاپ مرغوب که در چاپخانه ویلینکس و شرکا، لندن چاپ شده و تاریخ انتشار و تصاویر روی تمبرها بدین شرح میباشد :

در ۹ بهمن ۱۳۲۶ سری اول در پنج عدد و با تصاویر نقش برجسته، گوشه‌ای از تخت جمشید - آرامگاه کوروش و نقش برجسته داربوش .

در ۲۱ خرداد ۱۳۲۸ سری دوم در پنج عدد با نقش برجسته اردشیر اول - اهورمزدا - شاپور اول و والرین - نرسس - اردشیر دوم و بنای طاق کسری .

در اول دی ۱۳۲۸ سری سوم مربوط به دوره سلجوقی در پنج عدد با تصویری از بنای گنبد عالی ابرقو - مسجد یا گنبد علویان - مسجد جامع اصفهان و مسجد جامع اردستان و یک روی سکه دوره سلجوقی که نقش آن نشانگر یک شیرو خورشید کامل است .

گنبد عالی ابرقو

سکه دوره سلجوقی

علویان در همدان

مسجد جامع اردستان

جامع اصفهان

در اول اردیبهشت ۱۳۳۳ سری پنج در پنج عدد با تصویری از بنای گنبد قابوس - آرامگاه قدیم آرامگاه جدید و نیم رخ ابن سینا و منظره‌ای از شهر همدان .

گلدان گرگان

آرامگاه قدیم ابن سینا

تصویر ابن سینا

* یادگار هزاره ابونصر فارابی فیلسوف ایرانی شامل دو عدد تمبر با تصویر نیم تنه و تمام رخ از فارابی در اول اسفند ۱۳۲۹ منتشر شد .

* بافتخار هفتصد و هفتادمین سال تولد سعدی شاعر و نویسنده ایرانی در دهم اردیبهشت -

۱۳۳۱ یک سری تمبر در سه عدد که با تصویر تمام رخ و نیم تنه از سعدی و بنای آرامگاه سعدی و دروازه قرآن .

* به یادگار هفتصد و هفتادمین سال درگذشت خواجه نصیر طوسی در پنجم خرداد ۱۳۳۵ یک سری

تمبر در سه عدد با تصویر تمام رخ از چهره خواجه نصیر و ساختمان مقبره - یک اسطرلاب که در گوشه آن آرم دانشگاه تهران نیز دیده میشود .

خواجه نصیر

سعدی

ابونصر فارابی

* به یادگار هزارمین سال تولد رودکی شاعر ناهنای ایرانی یک سری در سه عدد که دو عدد آن با تصویری نشسته از رودکی و چنگی در دست و سومی بدون چنگ میباشد .

* یادگار یکهزار و یکصدمین سال ولادت ابوبکر محمدبن زکریای رازی در ۶ دی ۱۳۴۳ یک سری نمر در دو عدد با تصویر تمام رخ رازی در حال کتابت .

* به یادگار هزارهٔ ابوریحان بیرونی در ۲۵ مهر ۱۳۵۲ یک عدد با تصویر تمام رخ و نیم تنه ابوریحان بیرونی .

ابوبکر محمد

مولوی

رودکی

* یادگار بزرگداشت از مولانا در ۲۱ اسفند ۱۳۵۲ یک عدد با تصویر تمام رخ و نشسته از مولانا .

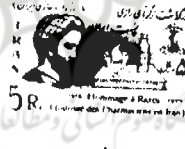
* به یادگار هزار و صدمین سال تولد ابونصر فارابی در ۱۰ اسفند ۱۳۵۳ یک عدد تمبر که روی آن نام فارابی بصورت تریبینی نقش شده .

* یادگار هزارهٔ حکیم ناصر خسرو در ۲۰ اسفند ۱۳۵۳ یک عدد با تصویر تمام رخ ناصر خسرو .

* یادگار بزرگداشت محمدبن زکریای رازی در ۱۲ اسفند ۱۳۵۷ یک عدد تمبر با تصویر نیم رخ رازی و وسائل آزمایشگاهی و کتاب .

دهخدا

رازی

ناصر خسرو

در بین تمبرهای این دوران بهترین چاپ و کاغذ همان سری یادبود بوعلی سیناست که در ایران چاپ شده است .

* * *

بمناسبت بعضی از کنگره ها و سازمانها هم تمبرهایی انتشار یافته است که تصویر روی آن به مشاهیر ایران اختصاص دارد .

* بمناسبت افتتاح بیمارستان نمازی در اول فروردین ۱۳۲۵ یک سری تمبر در ۵ عدد که روی یکی از آنها تصویر نیم رخ و نیم تنهٔ حافظ و معبره او است .

* بمناسبت کنگرهٔ موسیقی در تهران در ۲۱ فروردین ۱۳۴۰ یک سری تمبر شامل دو عدد که

روی یکی از آنها تصویر ابونصر فارابی است.

* بمناسبت افتتاح آموزشگاه نابینایان در ۲۶ اردیبهشت ۱۳۴۳ یک سری دو عددی با تصویر نیم تنه و تمام رخ رودکی و چنگی در دست.

* بمناسبت کنگره پزشکی خاورمیانه در ۱۵ مهرماه یک سری شامل دو عدد که روی هر دو تصویر ابن سینا و بقراط و نشان پزشکی است.

* * *

در دوره سوم تمبرهای یادبود مشاهیر علم و ادب و هنر ایران عبارتست از:

* در ۱۴ آذر ۱۳۵۸ پانصد و پنجاهمین سال وفات غیاث الدین جمشید کاشانی ریاضی دان و اخترشناس یک عدد که روی آن تصویر نیم تنه و تمام رخ غیاث الدین جمشید کاشانی در متنن هاله ای از خطوط هندسی و فلکی و اسطرلاب.

* در ۱۵ اسفند ۱۳۵۸ یکصد و پنجاهمین سالگرد تولد علامه دهخدا یک عدد تمبر از تصویر علامه - دهخدا.

* بمناسبت سالروز درگذشت دکتر علی شریعتی یک عدد تمبر از تصویر تمام رخ دکتر علی شریعتی. در این دوره بمناسبت آغاز پانزدهمین قرن هجرت یک سری تمبر در چهار عدد نشر شده که بر روی یکی از آنها تصویر ابن سینا و ابوریحان و فارابی چاپ شده است.

تمبرهای ایران

مجله در نظر دارد ازین پس به همت چندتن از دوستان که در امور تمبر ایران مطلع اند مقالاتی در آن باره منتشر سازد. و از جمله مباحثی که قرار است بزودی تهیه و چاپ شود عبارت است از تاریخ تمبرهای انقلابی ایران - مهمترین سری های تمبر ایران - خرید و فروش و بازار جهانی تمبر ایران - تمبرهای یادگاری ایران - تمبرهایی که به مناسبتها انتشار یافته است - تمبرهای کنگره های فرهنگی و علمی و ...

خواننده گرامی

با تقدیم شماره ۶ و ۷، بمناسبت علاقه ای که به دوام مجله دارید یادآوری می شود که اگر تاکنون وجه اشتراک مجله را التماس فرموده اید التماس کنید.

در صورتی که وجه اشتراک تا انتشار شماره بعدی واصل نشود حمل بر آن می شود که از ادامه اشتراک و خواندن مجله انصراف حاصل فرموده اید و طبعاً دفتر مجله مجاز خواهد بود که از شماره بعد نفرستد.

چون دفتر مجله منظم باز نیست، برای سهولت، وجه اشتراک را بوسیله یکی از شعب بانک ملی به نام مدیر مجله و به حساب شماره ۱۷۹۵ شعبه باغ فردوس بانک ملی - تحریش حواله فرمائید و رسید آن را برای ما بفرستید.